

Сутра ҳақида | Ҳадис дарслари (311-дарс)

19:00 / 17.12.2024 2668

«Сутра», деганда намозхоннинг олдидан бирор нарса ўтмаслиги учун қўйилган тўсиқдир. «Сутра»ни Ҳанафий ва Моликий мазҳаблари мандуб, Шофеъий ва Ҳанбалий мазҳаблари мустаҳаб, деганлар.

Девор, устун, найза, асо, бошқа бирор нарса сутра бўлиши мумкин. Ҳеч нарса топилмаса, бир чизиқ чизиб қўйса ҳам бўлади. Мақсад, намозхоннинг олдидан бирор нарса ўтиб, кўнглини бузмасин, хусусан, шайтон васваса қилмасин.

مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلِ اِيَّ صِيَّبِ نَلِ اِيَّ صُمَّ نِيَّبَ نَاكَ : لَاقُ هُوَ لَعْلَلِ اِيَّ ضَرَّ لَعْسَ نَع
هُتَال لَ لَ هَاوَرِيَّةَ اَشَلِ رَمَرَا اِيَّ لَ اِنِّي بَو

Саҳл розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг намоз жойлари билан девор орасида бир қўй сиғадиган жой бор эди».

Учовлари ривоят қилганлар.

Шарҳ: Баъзи бир уламолар «У зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг қадамлари билан деворнинг орасида бир қўй сиққудек жой бор эди», дейдилар. Тўғрироғи эса саждага бош қўядиган жойлари билан девор орасида, деганимиздир.

دُنْعَةَ الصَّلَاةِ يَرْحَتِي هُنَّ عَجَلَلَا يَضَرُّهُ لَوْلَا يَضَرُّ دِي زِي نَع
دُنْعَةَ الصَّلَاةِ يَرْحَتِي كَأَرَأَيْمُ لَسُمُّ أَبَا أَيُّهُ لُتْلُقُ فِ فَحْصُمُ لَوْلَا دُنْعِي تَلَّةَ نَأُطْسُ أَل
أَهْدُنْعَةَ الصَّلَاةِ يَرْحَتِي مَلَسُو هُوَ لَعَجَلَلَا يَلْصُقُ بِنَلَا تِي أَرَلُاقُ نَأُطْسُ أَل هُوَ
يُنَاخُ يَشَلُّ هُوَ أَوْر

Язид розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Салама розияллоҳу анҳу мусҳаф ёнидаги устун олдида намоз ўқишни танлар эди. Мен унга:

«Эй Абу Муслим, ушбу устун олдида намоз ўқишни танлаганингизни кўрмоқдаман?» дедим.

У:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг унинг олдида намоз ўқишни танлаганларини кўрган эдим», деди».

Икки Шайх ривоят қилганлар.

Шарҳ: Ушбу ривоятда номлари зикр қилинаётган киши машҳур саҳобий Салама ибн ал-Акваъ розияллоҳу анҳудирлар.

«Мусҳаф ёнидаги устун». Қуръони Карим ёзилган саҳифалар бир сандиққа солиниб, ўша сандиқ «Муҳожирлар устувонаси» номли бир машҳур устуннинг остига қўйилган эди. Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам кишилар олдиларини кесиб ўтмаслиги учун суннат ва нафл намозларни кўпроқ ана шу устунни тўсиқ қилиб олиб ўқир эдилар.

Салама ибн ал-Акваъ розияллоҳу анҳу Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ушбу одатларини яхшилаб тақлид қилар эканлар. Бу ҳолни эса ушбу ҳадис ровийси Салама ибн ал-Акваъ розияллоҳу анҳунинг озод қилган қуллари Язид ибн Абу Убайд розияллоҳу анҳу ўз хожаларидан

сўраб, билиб, гапириб юрар эканлар.

Бу Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга ҳар бир нарсада эргашиш, у зотнинг намоз ўқиган жойларида намоз ўқиш фазилатли эканлигидан бир далолатдир.

Демак, масжидда якка ўзи намоз ўқиётган одам устунни ўзига тўсиқ қилиб олиб ўқигани яхши. Баъзи бирларимиз шу нарсанинг фарқига бормаимиз. Кўринган жойда, ҳатто кўпчилик ўтиб турадиган жойларда ҳам намоз ўқиб, ўзимизга ҳам, ўзгаларга ҳам ноқулайлик туғдираимиз.

هُلْ زَكْرِيَّ نَاكَ مَسَوَّوْهَيْ لَعْلَلْ لِي لَصَّيْبِي نَلَّا نَأْهَنْعُ لَلْ يَضَرَّ رَمْعُ نَبَا نَع
يُذِمُّ رَّتْ لَلْ إِهْ أَسْمَحْلُ أَوْر. أَيْ لِي لَصَّيْفُ عُبْحَلْ

Ибн Умар розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васалламга калта найза санчиб берилар ва у зот унга қараб намоз ўқир эдилар».

Учовлари ривоят қилганлар.

Шарҳ: Саҳобалардан бирлари «ҳарба» ёки «аназа» деб аталадиган калта найзани кўтариб юрар эди. Очиқ жойларда намоз ўқиладиган бўлса, у Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг тўғриларига санчиб қўйилар эди. Ўша найза тўсиқ вазифасини ўтар, имомнинг тўсиғи қавмга ҳам тўсиқ ҳисобланар эди.

هُلْ أَوْر. أَيْ لِي لَصَّيْفُ فَتَلْحَارُ ضَرْعِيَّ نَاكَ مَسَوَّوْهَيْ لَعْلَلْ لِي لَصَّيْبِي نَلَّا نَأْهَنْعُ وَ
عَثَّالْ ثَلْ

Яна ўша кишидан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам уловларини кўндаланг қилиб туриб, ўша томонга қараб, намоз ўқир эдилар».

Учовлари ривоят қилганлар.

Шарҳ: Демак, миниб юрган ҳайвонни тўсиқ қилиб, намоз ўқиса ҳам бўлар экан.

نَع مَسَوَّوْهَيْ لَعْلَلْ لِي لَصَّيْبِي لَلْ لُؤْسَرَّ لِي س: أَيْ نَعْلَلْ يَضَرُّ عَشَّاعٌ تَلْ أَوْ
مَلْسُ مْ أَوْر لَلْ حَرْ لَلْ عَرْ مُمْ لُ ثَم لَلْ أَوْ ف، يَلْ صُمْ لَلْ عَرْ تَسْ

Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

Шарҳ: Демак, намозхон сутрани қоқ рўпарасига эмас, бир оз ўнг ёки чап томонига олиб намоз ўқиши керак экан.

«Ҳадис ва ҳаёт» китобининг 4-жузи асосида тайёрланди.